

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szechenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intérendők.

Bérmentes levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő Augusztus 31.

Előzetesi ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész ávra	10 frt — kr.
Félávré	5 frt — kr.
Negyedávré	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasdos betűsor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábos betűsorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglalt
újdonság sora 50 kr.

168. szám.

Egységes igazságszolgáltatás.

Budapest, Aug. 30.

(F.) Az igazságügy miniszter a napokban rendeletet bocsátott ki a királyi táblák és a kir. curia teljes ügyeinek szabályozása tárgyában. A rendelet ezime egy általános nem is sejteti, hogy mily nagy fontosságu és elvi jelentőségű tartalommal bír, mert a czim után azt hinné az ember, hogy teljes ügyek bizonyos alakításai iránt történik intézkedés.

A rendelet horderje csak akkor tűnik ki, ha annak mélyére és lényegébe hatolunk. Mert akkor lesz előttünk világossá, hogy nem kevesebbről van szó ebben a rendeletben, mint hogy a felső bíróságok ügyeit oly módon szabályozza, mely által az igazságszolgáltatás egysége és egyöntetűsége lehetségessé és biztosítottá válik. Az igazság és jog pedig csak egységes lehet, mert különben a személyi és vagyoni kérdések zűllátsága az egész jogrendet megzavarja egy államban. S e jogegység amilyen fontos, ép oly nehéz feladat. Akinek bíróságunkkal dolga akadt — s kinek ne akadt volna — annak bizonyára alkalma volt azon hátrányokat tapasztalni, melyek a jogegység hiányából származnak. Mert nálunk a jogegység még igen sok kérdésben nincs meg s bíróságaink akárhányszor egymással homlok egyenest ellenkező határozatokat hoznak. Nemcsak az ennek oka, hogy kodifikált magánjogunk még nincs, hanem az, hogy még a fennálló törvények is különböző magyarázatban részesülnek. Hisz még a kir. curia gyakorlatából is nem egy példát lehetne felhozni, melyben ugyanazon kérdés különböző bírói megoldást nyert. Csak legutóbb is egy jogi szaklapban megjelentek curiai határozatok, melynek egyikében a legfőbb ítélőszék egyik tanácsa kimondotta, hogy egy pernek újra felfvétele az alapperköltségeit nem érinti, még egy másik tanács ellenkező értelemben döntött. Mi már most az igazság?

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Férfihűség.

Irta: Vértési Arnold.

(Vége.)

Persze, hogy némely férfiak tetszik az olyan nő, a ki éjfélnél ott kocczintgat, mulat volók a vendéglőben, a kávéházban, istenitlik, tapsolják, koszorukat dobálnak neki a színpadra. De Gábornak nem izlése az ilyen nő. Neki egyáltalán nem valami kellemes társaság most együtt utazni ezzel. Talán bizony még udvarolni is neki?

Az ördög hozta ide azt a Jósikát. Most már beszélni kell. Egy-két frázis a színművészetéről nem nehéz ugyan, de ugy rémlik Gábornak, mintha soha életében nem ment volna ily nehezen. A fitos orru primadonna csak úgy félvállról, ajkbiggyesztve hallgatja, míg szája körül folyvást az a gunyos mosoly lebeg.

Világos, hogy mákszemnyit sem törődik Gábor urnak a színművészet felől táplált nézetével s kihívó tekintete azt látszik mondani: hát nem tudsz egyébről beszélni, gyámoltalan?

Gábor ur megtűrti izzadó homlokát. Megleg van, jegyzi meg, a mi legalább reá nézve igaz.

A színésznő hangosan felkaczagott. De Gábor barátunk nem oly ostoba, hogy megharagudnék s a kaczagás olyan jól illik a kis fitos orru primadonnának és olyan csábító villogó apró fehér fogai vannak, hogy Gábor ur szörnyen kezdi restelni félénységét s egyszerre vakmerőn átöleli a színésznő derekát.

— No, no, most már igazán melege lesz, nevet az, kibujva az üelő karok közül. Gábor ur elpirult. Restelli a dolgot; de

Ezen anomálián a szóban forgó rendelet gyökeresen segít. A rendelet ugyanis meghagyja, hogy minden királyi tábla minden tanácsának olyan határozata, mely valamely vitás vagy a jogegység szempontjából fontos jogi kérdésben hozott, valamennyi táblai tanácsal, sőt minden egyes táblai bíróval közöltessék. Ezen felül minden tanácsban egy határozat gyűjteménynek kell lenni és mihelyt eltérő határozatok fordulnak elő a tanácsok között, a kérdést teljes írásban döntvény tárgyává kell tenni, melyet aztán az elnök köteles az igazságügy miniszternek, a curia valamint a többi királyi táblák elnökeinek megküldeni. Továbbá köteles a táblai elnök e döntvényt a kerületébe tartozó törvényszékek elnökeivel és a járási bírákkal is közölni, kik azt az alájuk rendelt bírói személyzetnek tudomására hozni tartoznak. Az ily módon közzétett döntvényt a királyi táblák mindaddig követni kötelesek, míg azt egy újabb döntvénye az illető táblának vagy pedig a kir. curiának teljes írásbeli határozata meg nem változtatja, ami a határozati és döntvény gyűjteményekben minden egyes táblánál pontosan nyilvántartandó.

Ez azonban még nem elég, mert a jogegységet csupán egy tábla kerületére nézve biztosítja, holott jogbiztonságról csak akkor lehet szó, ha az az egész országban ugyanaz. S erre a kir. curia hivattott, miért is a rendelet értelmében a legfőbb ítélőszék teljes ügyi megállapításokban hoz döntvényeket oly kérdésekben, melyekben két tábla egymástól eltérőleg határozott. Ezek a döntvények természetesen kötelezők minden bíróságra nézve.

Nem szükséges a rendelet alaki intézkedéseit e helyen ismertetni, elég volt annak lényegét körvonalozni. Czélja és szükséges volta oly annyira szembe szökő, hogy bővebb fejtegetése legfeljebb a szakembert érdekli, ki azt másutt megtalálhatja.

Csak azt constatáljuk végezetül, hogy ugy a teljes ügyek egybehívása és

vezetése, mint a határozatok fogalmazása, hitelesítése, valamint azok közzététele és nyilvántartása tekintetében a legezszűkebb és legrészletesebb intézkedések foglaltatnak a rendeletben. És azt emeljük ki, hogy e rendelet a szétszórott királyi táblák igazságszolgáltatásának megadja biztos utját és módját annak, hogy felső bíróságaink a jogegység magasabb szempontjának és érdekeinek minden tekintetben megfelelhessenek.

„Monarchiánk hadi költségvetése”. Bécsben, a legközelebb egy röpirat jelent meg: „Európa jelenlegi helyzete és Ausztria-Magyarország hadi költségvetése czim alatt”. Szerzője, ki nyilván ismeri a legfőbb politikai hatóságok terveit, kifejti, hogy égető szükség van arra, hogy a monarchia véderéje a legnagyobb mértékben fejlesszessék. Válaszolja a reformokat, melyek a hadsereg harczképességének fenntartásához okvetlenül szükségesek. A szerző követeli, hogy a gyalogságnál a tisztis létszám emeltesse, ajánlja, hogy a katonai iskolákba nagyobb számmal vétesenek fel növendékek, továbbá, hogy a tartalékos tiszteket vonják be a tényleges állományba. Emelni kellene a legénység béke-létszámát, századonként legalább száz emberrel, valamint ajánlja a póttartalékosok behívásának engedélyezését az időkinti fegyvergyakorlatokra. A lovaságra nézve azt mondja szerző, hogy a béke-létszám emelése e költségves fegyvernemnél pénzügyi okokból ki van zárva. Hogy mégis valami történjék, kívánja, újabb méntelepek felállítását s az idomított lovaknak átengedését magánosok részére a béke idején való használat végett, miáltal lehetségessé tétetnék, hogy mozgósítás esetén hadi szolgálatra teljesen előkészített tartaléklovaszad lenne alakítható. A tüzérségre vonatkozólag azt kívánja, hogy a most fennálló 42 tartalék üteg, ütegenként 4 ágyuval bírjon; a vartüzérség is mielőbb kiegészíttessék. A műszaki csapatokra vonatkozólag óhajtja szerző, hogy azok vízi szolgálatra is alkalmaztassanak Zárszában szerző e változásokkal járó kiadásokat évi 16—17 millió frtra tartja, melyből 7—8 millió a rendes kiadási rovatra esik. Figyelemre méltó szerző ama fejtegetése is, hogy a véderő törvénynek kibővítése is szükségesnek mutatkozik, mint hogy a mai már nem elégíti ki a követelményeket.

tapad. Nincs abban a szókban sem melegségsem gyönyör. Hanem azért csak tovább csókolóznak.

Mikor a legközelebbi álomához érnek, Gábor félretolja öléből a leányt s félig ijedten félig reménykedve tekint ki az ablakon. Hátha valami ismerős talál bejönni? Valaki, a ki megszabadítaná ettől a nőtől.

De nem jön senki. Visszaülnek helyeikre a nő a férfi ölébe. S a férfi nem dobja le öléből, ámbár egy pillanattig nagy kedve volna rá, a mint eszébe jut, hogy holnap az ő édes szép kis feleségét fogja majd odaültetni ennek a nőnek a helyébe s azt épp úgy fogja ölelgetni, mint ezt. Ugyan undor szállja meg szívét egyszerre, hogy lehetetlen észre nem venni arczán a változást.

— Mi baja van? — kérdezi a kis fitos orru színésznő. — Jaj, be szomorú leti egyszerre.

— Eszembe jutott, hogy nemsokára el kell válnunk, füllent Gábor ur.

— Miért kellene elválnunk? — nevet a színésznő. — En is Halmosra megyek.

— Igazán? — örül neki Gábor, ámbár belülről nagyon szorongatja valami a szívét. — Melyik fogadóba száll? — kérdezi a nő?

— A három rózsába.

— Nini, én is épen oda, — tapsol a színésznő.

— Pompás! — viszsonozza Gábor ur. Reméli, hogy Irmuska vendége lesz vacsorára, a mit Irmuska nem utasít el.

Csak a kiszállásnál villan át Gábor fején az a gondolat, hogy lerázza nyakáról ezt a nőt. De nem tudja, hogyan. Irmuska azonban jól tudja, hogy kell megfogni az ilyen gimpliket. S mikor este együtt kettescsúdnak kocczintgatják a pezsgős poharakat, a derék, közbeesülésközben álló férfi, a gyöngéd férj egészen elfelejti, hogy otthon egy szép, hü, szerető

Külföld.

A szerb bolgár határról. A bolgár kormány felszólalása következtében a porta a szerb csapatoknak a bolgár határon hadgyakorlatok czéljából történt összpontosítása miatt a szerb kormánytól felszólalást tett és utalt arra, hogy ez rosszra magyarázható nek és Bolgária részéről óvintézkedéseket vonhatna maga után, mit el kellene kerülni. A porta végül felszólította a szerb kormányt, hogy a hadgyakorlatokat az ország belsejében és ne a határon tartassa meg.

A chilei polgárháború. A Newyork Heraldnak jelentik Valparaiso-ból: Balmaceda hatalma Chilében meg van törve; hadserege véglegesen megsemmisült. A fölkelők öt órai harc után elfoglalták Valparaisót. Balmaceda elnök megfutamodott és minden segélyforrás haderő és pénz nélkül van. Az ország népe tömegesen gyülekezik a hódítók zászlaja köré. Canto tábornok mai győzedelme a tábornok eszélyes taktikájának, valamint annak köszönhető, hogy Balmaceda tábornokai elestek, a mi demoralizálta seregét. Egész ezredék dezertáltak a seregből Balmaceda haditanácsában különben is éles nézetellentétek maradtak föl a vezénylő tábornokok között, kik péntek reggel óta folyton ellentétben működtek. A kormány csapatai útegeik heves tüzelése közben nyomultak előre. A jól elszórt felkelők gyilkos tüzeléssel fogadták az ellenséges hadoszlopokat, de azok rendületlenül hatoltak előre. Erre általános küzdelem fejlett ki. Balmaceda csapatai kissé nyertek voltak egy izben a tűzvonalból visszavonulni de a tisztek rendbe szedték csapataikat és zárt oszlopokban újabb támadást intéztek az ellenség pusztító tüze közepette. Egy órai iszonyu harc után a kongresszista csapatok kezdték meg a támadást és teljesen megverték Balmaceda csapatait. Balmacedának sok katonája a kongresszistákhoz ment át. A harc öt óra hosszat tartott. A halottak és sebesültek száma körülbelül ötezerre rug.

Az iskolaév kezdetén.

II.

Debreczen, Aug. 30.

(Sz) A szülő kötelessége első sorban, hogy gyermekét a legzsengőbb kortól fogva testileg edze, sulyt fektessen gyermeke psikusmának egészséges fejlődésére. Hála Istennek, ezen tekintetben máris nagy a haladás, egyes ki-

feleség várja, a ki talán éppen most imádkoztatja a gyerekeket az édes apáért, aztán sobjajva lefekszik hófehér ágyába ártatlanul, szemérmesen.

— Nini, mi lette magát, hogy egyszerre olyan csöndes lett? — kérdezi nevetve a színésznő.

— Hát hová gondolnék? — kaczag viszsa Gábor. — Üljön ide az ölembe.

Hanem a pezsgő mámorától kábult mai est után eljön a holnap. Hát akkor? Akkor Gábor barátunk bízhatólag ismét a példás férj lesz. Egy darabig talán háborgatni fogja a lelkiismeret, de majd elmúlik az is, és az ajk, mely ma ezt a léha nőt csókolta, minden lelki-furdalás nélkül fogja csókolni a hü feleség szeplőtlen tiszta ajkát.

Szerellem a fürdőben.

— Hogy töltötte ön a nyarat? — kérdi tőlem egy ismerősöm?

— Kitűnően, volt válaszom. Kiválasztottam egy kis fürdőhelyet, hol magamat a pihenésnek, üdülésnek akartam szentelni, gondolva egyszerre, hogy az élet ezer bajait majd feledem itt, lelkelem s testembe új erő száll.

Valóban ugy is történt minden, a mint még jó előre terveztem s határoztam, a friss levegő, a jó viz elbágyadt idegzetemet meg erősítették, régi jó kedélyemet visszavarázolták.

Nem volt tehát a fürdőben egyéb dolgom mint magamat gondolni s a nyugalmnak élni. Bármennyire igyekeztem is azonban, hogy magamat az emberekől, a társaságtól elszigeteljem, lehetetlen volt. Kis fürdő helyen mindenki ismeri egymást, legtöbbször a bemutatások is elkerülhetetlenek, utóljára pedig annyira megismerkedünk, annyira összeszo-

arását szom-
er mélység-
érték, apró
okos agyag
ogói. De b-
Gábor erdő-
rint a h a-
haladó vo-
hozonyából
s több ízben
helyeket és
k az erdőse-
szagát,
yokat tegye
íti a városi
mozdonyai
kratfogókkal,
tán intézke-
tartásáról és
séményekkel
ünk önkén-
zedik meg a
ló bizottság
lesz, tagjai
yok, Keller
osztály pa-
nus voltáról
ben is min-
becsült ve-
reggeli vo-
Debreczenbe,
állomásokon
i a vonatra.
natról 150
a hat órai
yon mielebb
gnap temér-
aja legyen a
omo utolsó
enz kolozs-
ának, mely
a malort,
ó készleket
döntötte és
rokonaink,
ik édes jó
ekó Johanna
zhetetlen fá-
jétek, fogad-
netét.
beköltözkö-
ág egyrésze.
amint a se-
ben másként
mint ahogy
rajza szerint
fajékozottása
a földszinten
7 sz. ajtó
da igazgató,
bírói szoba;
a el; a másik
eleti udvari
nak; az iro-
és az irat-
a a kapus
a a főügy-
szoba a pedig
szárnyban
szoba a föl-
u, a keleti
és 17. sz.
bbő László,
Tar Gyula
ki valóban a
t. A nő talán
mely anyá
nyilt arra,
deli termetü
A katonas-
arálása felé-
d úgy behá-
s szávaival,
szabadulni.
em erényes-
kek, mikor a
etlen ellent-
s az ember
a szerelem
a jó alkalom
sokszor azt
gérdekesebb
erről folyon,
ételeit. De a
mellőzve az
egjegyzéseit,
akik egyedül
gy mindenki
okot, mintha
löcsögik azt,
bb lesz.
ikor a fürdő
zás, a válás
s attól függ,
bl, kiket ott
héz a válás
egválni, kit
gon, ha van
zonyára sze-
nyört nyujt,
zló József.

birók osztottak meg. Az utcai traktusban lévő helyiségek közül a 18. szoba Garam Jenő bírósága; a 19. sz. Széll Farkasé, a büntető osztály elnöke; a 20. sz. visszavonulási szoba, egyszersmind egyik tanácsjegyző helye; a 21. sz. a III. tanácssterem; a 22. sz. a IV. tanácssterem; az ezekkel szemben eső 22. és 23. sz. szoba, a felek, illetőleg az ügyvédek számára van fenntartva; a 25. sz. visszavonulási és jegyzői szoba; a 26. sz. valamint az udvarra néző 28. és 29. sz. szobákban Nyers Lajos, Draveczky Adorján, Naszády Iván és Hieronymi Béla táblai bírók dolgoznak.

— **Drága lesz a bor.** Szomorú hír ez azoknak, akik vendéglőkben rendezésszerűságot képeznek. — Már pedig minden jel arra mutat, hogy borának az ideán is magas százalékkal emelkednek. — Egy sámsói szőlőskertben a góhért már beszűretelték és az abból nyert borskanyitót spanyu bor hektoliterjé tizenhét forintért vásárolták. Tavaly az ilyen bornak az ára még csak tizenkét forint volt.

— **Molnár Janka magán tanintézetében** az 1891/92 tanévre a beiratkozások még mindig eszközölhetők, a rendes előadások pedig Szeptember hó 1-én veszik kezdetüket. A kötelezett tantárgyakon kívül német és francia nyelvből, valamint a zongoránban is, szakavatott egyének által alapos oktatásban részesülnek a növendékek. Bővebben értekezhetni Teleyk utca 2172. számú háznál, a tanintézet helyiségében.

— **Új tanítónői állomás** rendszeresítése vált szükségessé a helybeli r. kath. elemi leányiskolában, miután a növendékek száma gyorsan szaporodik. A r. kath. iskolások már az 1889/90-dik tanévre alkalmazott egy segéd-tanítónőt, akit azóta kénytelen volt folyton meghagyni. Most az iskolások ezen — ötödik — tanítónői állomás rendszeresítését kérelmezi a városi tanácsától az 1892/3-dik tanévtől kezdve 400 frt fizetéssel, 100 frt lakbér és 8 köbméter tüzfűtalményvel.

— **A ki megállítja a vonatot.** Mazur János nevű munkás Nyiregyháza felé akart utazni. De addig elbizonyosodott, hogy a vonat elindult. Ő azonban nem akart lemaradni tehát felugrott a már haladó vonatra, hiába kiabált rá, hogy nem szabad. A vonatot megállították a zajban, Mazur János még se mehetett Nyiregyháza, hanem itt marasztották a dutyiban.

— **Tűzvizsgálat.** Hajdu Gyula alkapitány, Tikos Imre mérnök és Péter Gábor a tüzoltóegylet részéről vizsgálatot tartottak a szombati két tüzeset ügyében. A darabos utcazi padlástűzre vonatkozólag olyan adatokat találtak, melyeknél fogva további vizsgálatot tartottak szükségesnek.

— **Vége a nyári szeszonnak.** Széchenyi utca végén Lodi társasága, a Vilmos sör-csarnokában pedig Mezey orfeuma még csak ma és holnap szórakoztatja a publikumot. Azután mennek más otthont keresni, mi pedig türelmetlenül várjuk Leszkay András új társaságát.

— **A négykrajczárosok bevonása.** Az állampénztárak utasítva vannak, a hozzájuk érkező 4 kros pénzdarábokat az általános forgalomba ki nem adni, hanem a központi állampénztárba beszovaltatni, ahonnan aztán a főpénzverő hivatalba szállítják azokat és beolvasztják. Ezzelre az egykrajczáros pénz darabbal helyettesítik azokat a helyekéig, mint tesz nekünk velük, bizonytalan.

— **Honvédek a Haynau alapítványért.** Tegnap néhány szegény 48—49-diki öreg honvéd — épen 13-an voltak — járt Zöld Mihály t. tanácsnoknál, hogy tudakozódjanak azon alapítvány felől, melyet Haynau generalis az 1848—49-diki szabadságharcban részt vett, és megsebesült munkaképtelen harcosok napi ellátására tett. Az öreg honvédek meghallgatták a megmagyarázott feltételeket, azután elmentek tanácsnoknál, hogy folyamodjanak a honvéd egyesület elnökéhez Sebes Györgyökhöz.

— **A csegei nazarénus vallomása.** K. János csegei parasztembernek ezüstölt néhány évvel legett a háza. A ház biztosítva volt s a földműves föl is vette az egyik biztosító intézetnél a 250 frtnyi biztosítási összeget. A napokban ez a parasztember megjelent az illető biztosítási társaság irodájában és hosszas himezés hámozás után előadta, hogy a házat maga gyújtotta föl, hogy ilyen módon pénzhez juthasson. E vallomásra őt az indította, mert most áttért a nazarénus hitre; a nazarénus hit pedig azt parancsolja, hogy minden bünt jóvá kell tenni. Ő tehát, hogy jóvá, tegye vétkét megtérti a kárt s le is fizetett mindjárt ötven forintot a többit pedig negyedévenkénti részletekben ígérte törleszteni. A bünbűnő paraszt egyszersmind bocálatot kért, a mit persze meg is adott neki.

— **Mezey János orpheum társulata** egyik legkedveltebb tagjának Neuma Samu-nak ma van a jutalomjátéka, holnap kedden pedig tartja a társulat az utolsó előadást. Felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Szoboszlói hírek.** Új közzéadások hiadát szándékoznak építtetni a szoboszlóiak, amely 5—6 ezer forintba kerülne. Két féle módozat van a felépítésre, vagy vállalkozóra bízni az építést, hogy az 10—12 vagy 16 évig szedje a vágóhíd jövedelmét, míg az építésbe fektetett költség részére kamattal visszatérülne; vagy pedig a város kölcsön venné az építésre szükséges összeget. — Fehér Gábor rendőralapítvány eljegyezte Káldy

Imre adópénztárnok leányát Irmát. V a r g a Márton tanító egybekelt Zsigmond Klára kisasszonnyal, Zsigmond Sándor lelkész növendékével. — A k a t a s z t e r i m u n k á l a t befejezéshez közeleg, a mennyiben a helyszínelés a belső határon véget fog érni. Azután az anyagházi összehasonlítás és helyszínelés marad hátra, s az irodai munka. — A munka eredményéről annyit jelenthetünk, hogy a földadó körülbelül 20 százalékkal kevesbedni fog.

— **Biharmegyei hírek.** R u l i k o v s z k y Kázmér lengyel szabadsághős emlékeztetőre Nagyváradon gyászszertartást tartottak — O v ó n ő k é p z ő i n t é z e t e t állít fel Schlauch Lőrincz megyei püspök. — A király adománya. A király a nagyvárad-i iparos ifjak önképző egyletének, ezéjki előmozdítására 500 forintot adományozott. — A telefon kevés vidéki városban van úgy elterjedve, mint Nagyváradon. Ma-holnap alig lesz nagyobb ház, üzlet, ahol még nem lesz bevezetve. Jelenleg 162 telefon állomás van; köztük három nyilvános állomás. — K a t o n a z e n e. Vasárnap délután a Debreczenben állomásozó katonák zenekar a Püspök fürdőben ténzenét adott.

— **Tanügy**

— **Debreczeni főiskola.** Az akadémiai tanszakokon a beiratások szeptember 1—8. napjain történik. A jogi alapvizsgálat iránti kérvény szept. 4-én d. e. 11 óráig nyújtható be az igazgatóságnál; javító és pótvizsgákra jelentkezés szept. 2-án d. e. 11 óráig, e vizsgák 3-án tartatnak meg. A tanév 9-én ünneppélyes istentisztelettel veszi kezdetét, a tápintézetit ékezős 10-én kezdődik meg. — A teológiai alapvizsgálatok határidejei október 1. 2. 3. és 5-ik napjai vannak kitűzve.

— **A debreczeni ev. ref. tanítók,** mint már írtuk, fejenként 42 frt. fizetés javítást nyerne erre az évre, az ingyen iskoláztatási alap tiszta jövedelmének 50%-a megosztatván köztük. Ez az összeg csekély ugyan még most az első évben; azonban a tanítói kar reményli, hogy az alapot képező földirtókba befektetett gazdasági beruházások a bérleti jövedelmét annyira emelni fogják, hogy egy tanítónak egész 1000 frtig felemelkedhetik a fizetése már a közel jövőben.

— **Kereskedelmi akadémiánkon** a beiratások f. évi szept. 1—6 napjain folynak, s a rendes előadások 7-én kezdődnek, a főlvételi s javítóvizsgákat pedig 2-án tartják meg. A harmincz növendékre berendelt i n t e r n a t u s (bennlakás) szeptember hó elsőjén nyílik meg.

— **Az iparos iskolában** a beiratkozások szeptember 4-dikén kezdetnek a következők rendben: 4-én Hatvan Péterfia utca, 8-án Csegléd Csapó utca, 11-én Piac Varga utca utca iparos tanulók. Azok, kik a múlt isk. évben már jártak iparos iskolába, szeptember 4-én jelenjenek meg ugyanazon tanítási teremben, a hova eddig jártak. Dóczy Geáon ip. isk. igazgató.

— **Irodalom és művészet.**

„A hét” 35. száma szokott választékos tartalommal jelent meg. A czimlapot Zirzen Janka színnyomatú képe díszíti; egy pompás kivitelű rajz. A szövegben két érdekes kis cikk foglalkozik a híres nő jellemzésével. A novellisztikus rész Kóbor Tamástól hoz egy érdekes rajzot és Bourgetől novellát. Kisfaludy Atala, a rég hallgatott író és Szalay Fruzina, a „hét” olvasóinak kedvezett póttája két csinos költeményvel van képviselve. Egy erdélyi nő pompás leírását adja barongolásainak az erdélyi havasok közt. A többi aktuális közlemények közül ki kell emelnünk a Népszínház legközelebbi ujdonságának Sandermann „Sodoma veszedelme” című drámájának ismertetését és egy gyönyörű jelenetet e darabból. Gazdag „Lauen-onnan” rovat. — Érdekes irodalmi ismertetések tejezik be a változatos füzetet.

— **K. Kopácsy Juliska** szombaton lépett fel először a népszínházban, szép Heléná-ban. A fővárosi sajtó egyhangulag elismeri képességeit s rokonszenvesen ír róla. Így a „Pesti Hírlap” a következőket írja: Kopácsy Juliska asszony a múlt szombaton vendégképpen játszott a népszínházban Helénát és akkor elmondottuk róla véleményünket. Előkelő és igen szimpátiikus színpadi alaknak tartjuk, kinek sok előnyös tulajdonsága van arra, hogy hovatovább a legelső sorába jusson. Mai szereplése is nagy gondossággal, értelmesről és főképpen bensőségről tanuskodik, melynek hatása e maradhatatlan. A közönség élénk tetszéssel fogadta énekét, mely, mióta legutóbb hallottuk, észrevehetően erősödött, megtapsolta, a felvonások után többször a lámpák elé hívta.

— **Emberbarát** czimmel új heti lapot indit Singer Mihály. Az új lap, miut az előzetési felhívás írja — arra törekszik, hogy kimutassa, mikép támadható meg a nyomor leg-álosabbban és legsikeresebben s egyengotni akarja az utat, melyen az emberszeretettel győzedelmes előrehaladjon, s egyesíteni kívánja mindazokat az erőket, melyek szétforgácsolva eddig is ugyanazon nagy eszme szolgálatában állottak, de csak együttes és céltudatos működésben képesek az eszmét megvalósítani. Az új lap szeptember 20-ától

kezdve minden vasárnapon fog megjelenni. Előfizetheti legezűszerűben pósta utalványon. „Az Emberbarát” Kiadóhivatalában Budapest, t. IV. Magyar utca 2. sz. a. Előfizetési ár: egész évre 6 frt fél évre 3 frt.

— **REGÉNY-CSARNOK.**

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1 kötetben. —
Írta: R. P. O. 72.
(Folytatás.)

— És a neve, tevé hozzá bizonyos fiatalos hányavetiséggel Miklós, Dalila, elénkbe varázsolja az ókor hatalmas szép asszonyát, a ki veszedelmes bújóságossággal lenyűgözte az erősek erőset. A fenébe is, ez olyan izgató.

— Kívánsz vele találkozni?

— Kétségtelenül. Ha lehet még ma, suttogó mohón felvillanyozott állapotában a könyvnyűverű, csapadár féri.

— Ma nem lehet, kedvesem, nem ronthatunk mindjárt ajtótul a házba, mondá a régi bizalmassággal Záhonyi, a ki most már bizonyos fölényt érzett magában; előbb meg kell beszélnem a találka helyét, módját s az egyéb körülményeket. No hiszen értesz.

Miklós türelmetlensége szembeszökő volt a jó nevelésű distingvált ember, a ki annyit adott mindég a tisztességre, a jó modorra, most nem volt képes nyugodtságot színelni.

— Ej az ördögbe, az a holnap messze van, addigra erényes megbánás költözökdeheik az emberi lélekre, vagy már el is halászták a kicsikét, tudja az ég, hány elmét bomlasztott meg ma este, s lesznek a kik pazar ajánlatokat tesznek. A ki többet ígér azé a vásár.

— Megbízhatok engem: holnapra meglesz a légyott.

— Hogy tudom meg? Felkeresselek lakásodon?

— Oh! nem; riadt fel Záhonyi, mert mént Isten, hogy valaki az ő negyedik emeleti szurdokjába betekintsen, nem szerette nyomorúsága rongyait mutogatni.

— Hordárral küldöm lakásodra a választ. De jelenleg, — kezdé kissé röstelkedve, nem igen vagyok pénznel.

— Tudom, előleg kell. Oda adom a mi nálam van, nem sok, de holnapig elegendő lesz. Az arczátlan ember nyugodtan vágta zsebre a pénzt.

— Tehát holnap.

— Igen, de teljes incognito. Hiszen tudod a nőm, a társadalmi állomás és az apósom, azt a gyalázatos vén zsugorit a guta csapná meg.

— Teljes incognito.

Elváltak Miklós egy fiakkerbe vetette magát, lakására hajtattott, a hol a jóhiszemű, aranyos kis szöke asszonyka már régen várja.

— Sajátos, hogy a véletlen minő gyönyörű nőket hoz élénk. A véletlenség nagy szerepet játszik az ember életében. Ma egy lázas nyugtalan éj, de holnap gyönyör, végtelen kéj. Minő szép is az élet annak, a ki okos és kitudja aknázni a javait, gondolá ördögön jókedvűségében Miklós lakása márványos lépcsőjén töléf haladva.

XVIII.

Gazdag redőzetű halvány kék selyem borítja be Marceline elegans társalgója falait, világosabb nuereceban ezüst arabszekekkel szegélyezett dus függönyök omlanak alá művészién kárpitozva az ajtók és ablakok, a nap beözönlő fényárját griff és egyéb színes madarakkal telesztott selyem csipke teszi mérsékeltté. Az aranyozott, divatos faonban tartott butorzat izléses rendtelenségben van elhelyezve, a nagy aranykeretes tükrököl vissza sugárzik a remek üveg kristályos légszecc csillár s a szegletekben pompázó keleti növények fénylő zöldje, apró csokolonok sok cseese bece apró cseprő kínai porcelán tárgyak, fejüket mozgató mandarinok csuf, széles mosolyra nyult ábrázatokkal.

Marceline báronny puffon ott ül a kályha közelében, melyet a sajátkezűleg himzett aranyos paravent fűd el, közelében egy támlányban Lengy Lorand ül.

(Folyt. köv.)

— **A közönség köréből.**

Csodálatos, milyen rövidlátó rendőrei vannak Debreczen sz. kir. városnak. — Hogy csak akkor vesznek észre valamit a posztot álló rendőrök, ha a közönség pápaszemét csipet az orrukra. Tizenhárom város és anyugodi sor nyilvános házainak ablakaiban, kapuiból fényes nappal is szemérem sértő öltözetben mutogatják magukat a bukott leányok, nagy megbotránkozásra az ott naponta vásárba, szőlőskertekbe járó tisztességes közönségnek.

Hát nincsenek utasítva a rendőrök arra, ha már azok nem ütözkönek meg rajta, hogy ilyen szemérmelen magaviseletet tiltítsanak? Ezt kérdezzük az erélyesnek üsmert rendőrfőkapitány urtól.

Több nagyuj-utcai lakos.

— **Közgazdaság.**

A világ buzaatermése és fogyasztása 1891-92-ben.

A földművelésügyi minisztérium mezőrendőri és statisztikai osztályának nagyérdemű és szakszerű munkálata is, a mely éppen most tétetett ki Európa, megerősíti az ideai rossz gabonatermést. Európa-zege a buza gyenge középserű termést adott, a rozs pedig silá-

nyat, a burgonya rosszul fejlődik, rothad csaknem minden államban. A buza deficitje 28—32 millió hektoliter, melyre sehol a világon nincsen fedezet, a rozsé 90—100 millió hektoliter! Ilyen eset még nem történt, több mint 90 millió méter-mázsa gabonahiány páratlanul áll a mezőgazdaság történetében.

Magyarországon az ideijtermés a tavalyi gabonaterméshez viszonyítva jóval gyengébb — főleg rozsból. Buza és rozs együttvéve mintegy 15 millió méter mázsa s a val kevesebb termést. Az eredmény kitett búzából 34 millió méter mázsa, rozsából 105 millió méter mázsa. Minthogy azonban elemi csapásokra számítani kellett és pedig a búzánál 3—5 százalékos, a rozsnál — a nagy mérvű vetéskipállítás folytán — 20—25 százalékos, a természetemény ennek arányában csekélyebb leend, vagyis búzából 33 millió méter mázsa, rozsából 8—85 millió méter mázsa. Magyarország buzafeleslege 12—13 millió hektoliterre tehető, tavaly kivitte 15 millió méter mázsa — 1940 millió hektolitert, rozsából 216 millió mm. — 3 millió hektolitert. A belföldi szükséglet búzából 23 millió méter mázsa; rozsából 12—13 millió. A rozshiány — melyet búzával és tengerivel kellend pótolni — 4—5 millió méter mázsa.

A miniszteri jelentés, miután sorba veszi az egyes országok ideai gabonatermésének eredményét és gabona szükségletét, arra a következtetésre jut, hogy az ideai gyenge gabonatermés a csekély készletekkel, a kínálatot jelentékeny mérvben csökkenti fogja, ellenben a keresletet hosszabb ideig állandósítja s csak több évnek jó termése után lehet feltenni, hogy az árak csökkenni fognak. De nem lehetetlen, sőt valószínűnek tartjuk, hogy oly alacsony árak, mint a milyenek még csak néhány év előtt is voltak — a szaporodó népesség és a buzaaterületnek megállapodása következtében, nem lesznek.

Oroszország is — Amerika után a legfélelmebb versenytárs — idei rosz termése által oly helyzetben van, hogy az 1891/92 üzleti évben számottevő kivitele nem lehet s ha tekintetbe vesszük, hogy évek óta eddig — évenként — mintegy 55—65 millió hektoliter gabonát vihettek ki a külföldre, s mostani feleslege búzából csak 10—12 millió hektoliter — szemben a rosz hiánnyal 40—45 millióval, — bizonyára könnyen következtethetünk azon körülményre, hogy Oroszország a mostani gabona árakat a gazda hátrányára egyáltalában nem fogja befolyásolni birni, de a nagy gabonahiány miatt, csak az árak szilárdulását fogja előmozdítani.

Kilátásunk van tehát, hogy az árak ezután is kielégítően fognak alakulni, és ha gazdánk nem is érhetnek el rendkívüli árakat, valószínűnek tartjuk, hogy ha nem is állandóan, de legalább néhány évig az értékesítés viszonyok kedvezők maradnak, és a termelők társaságát a gabona kelően jutalmazni is fogja.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértési Arnold.
Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Féltett selyemszövetek.
25% 33% és 50%-kal olcsóbban az eredeti áránál. Itt ny és méter száma bérmentve és vámentesen küld G. Henneberg es. és kir. udvari szállító selyem gyári raktára Zürichben. Minták bérmentve. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó. (2.)

Férfi chifon ingek
gallér vagy anélkül 1.50 kr.
A hirneves SCHROLL-féle chifonból három minőségben 1.90, 2.20, 2.60.
Gallérok, kézelők, zsebkendők minden árhoz.
HARISNYÁK,
nők urak gyermekek részére.
Napernyők, esernyők legolcsóbb beszerzési forrása
Szabó Lajos fiai
cézgnél Debreczen, Rózsátér.

Megmaradt áruk kiárusítása.

Igen olcsó elárúsított áruk!!

Az egyesült magyarhoni üveggyárak részvénytársaság
raktár felosztása és
üzlethelyiség átadása

folytán az ottan még felmaradt s általam átvett
ÜVEG és PORCELLÁN ÁRUKAT
most már saját üzletemben **igen olcsó áruk**
mellett árusítom ki.

KASZANYITZKY ENDRE
Piacz, 1900

Nem lesz szeplője, bőrártója és pörsenése, ha szorgalmasan használja a

Arczenőcsőt . . . 35 kr.
Mosdóvizet . . . 40 „
Salvator-szappant . . . 40 „
Lyoni rizslisztet 50—80 „

Dr. Spizker-féle

Kézpasztánktól (60 kr) 3 nap alatt minden kézgyengéd és fehér lesz, csak nem szabad hamisítványokat elfogadni

Figyeljen a teljes czimre!!
külömben az arcz el van rontva.
Gyár és szétküldési raktár:
Salvator-gyógyszertár Nasieban, Eszék mellett.

Ismételárusítóknak a legmagasabb engedmény.
Raktár Budapest Török József gyógyszerésznél,
Király-utca 12. szám.

Bécs, 1873. Erdemérem. Budapest, 1885. Nagy díszokl. Eszék, 1889. Díszoklevél. N. Palánkán, 1887. arany-érem. London, 1878. Díszoklevél.

Csik József

első szerémi porland-czement- és vízhatlan mészgyár

BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész

Portland-cement és vízhatlan mész folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek a magyarázat kívánatra készsöggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem. Kecskemét, 1872. Ezüst érem. Ujvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Erdemérem. Triest, 1883. Arany érem.

Sarg Glycerin-fog-creme

KALODONT

A fogak szépsége

Rövid használat után mint fogtisztító szer nélkülözhetetlen.

Utban igen czéleszerű. Zamatosan frissítő.
Még a legkényesebb fogzománcnak is ártalmatlan.
U. i. Német, Franciaországban stb legjobb sikerrel bevezetve és az udvarnál a legmagasabb körökben, ugyszintén a legegyszerűbb polgári házaknál használatban

Kapható a gyógyszerárakban, illatszerek kereskedésekn stb. 1 drb. 35 kr.

DEBRECZENBEN:

Rickl József Zelmos, Szentkirályi Tivadar Kun József és Varga Lajos uraknál.

Sóvári Andrásné

elvállal mindennemű
fehérnemű
és más ruhaneműek
tisztítását és mosatását.

1 ing 13 kr.
1 gallér 2 kr.
1 pár manchetta 4 kr.
Lakas; DARABOS-utca 1043. sz.

COGNAC

valódi francia, a
Bain-Bruel de Rivoire freres
czég hires jegyével

szállítatik általam vám- és portomen-tesen Ausztria-Magyarország minden helyére, postautánvétellel egy 4 literes hordócskában 9 forintért, vagy 3 eredeti üveg egy kaskában á 3/4 liter 6 forint.

Ugyancsak legfinomabb, hamisítatlan

Malagabort

(Sect) sötétbarna, édes á prt 4.90 egy 4 literes hordócskában vagy prt 3.75 3 üvegrt mint fentebb

R. MAITI, Capodistria

Kerti lóczak, kerti butorok, jégszekrények, tizedes mérlegek, kaszák

írásbeli jótálás mellett.

Valódi Fuchs-féle (rokás jegyű) szerszámok minden iparághoz
mezőgazdasági eszközök,
vas- és kátrány tető lemezek
legolcsób beszerzési forrása.

Képes árlap kívánatra bérmentve küldetik.

Tóth Gyula

előbb
Tóth Lajos és Társa
vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

„PERONOSPORA“ szőlőgomba penész fecskendő.

146.

ÁRJEGYZÉKE.

az „ISTVÁN“ gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megálapított s 1887. évi június 1 én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

	100 kí
A. Asztali dara nagyszemű	19.60
B. Szinte középszerű	19.—
O. Királyliszt	19.—
1. Lángliszt	18.40
2. Montliszt	18.—
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	17.40
4. „ 2-od rendű	17.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	16.20
6. szinte 2-od „	15.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső „	17.—
8. „ 2-od „	16.20
7. Barna „ 1-ső „	13.—
2. „ 2-od. á 70 kgr.	—
8. Takarmányliszt . . . á 70 kgr.	9.60
10 Vereas liszt . . . á 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 „	6.—
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	6.—

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tőli engedmény a fennmített egyezmény folytán szintén beszüntetett.

Debreczen, 1891. Aug. 25.